

Köszöntjük a 75 éves Ponori Thewrewk Aurélt!

Egyesületünk 1989. évi újjáalakulása óta az 1946-ban létrehozott Magyar Csillagászati Egyesület jogutódjának, az akkor megkezdett munka folytatójának tekinti magát. Ennek a folyamatosságnak aligha lehetne méltóbb képviselője, mint az MCSE elnöke: Ponori Thewrewk Aurél.

Már egyetemi hallgatóként előadást tartott az egykor nagy hírű Természettudományi Társulat Csillagászati Szakosztálya előtt, ott volt „előszervezetünk”, a TTT Műkedvelő Csillagászati Alosztálya szervezésénél. Kivette a részét az MCSE 1946. évi életre hívásában (ekkor alelnöki címmel szakosztályvezetői megbízást is kapott).

Több éves kényszerű szünet után a budapesti Uránia munkatársaként és szakkör-vezetőjeként, utóbb igazgatóhelyetteseként, majd hat éven át az intézmény igazgatójaként jelentős munkát végzett az amatőrmozgalomban és a csillagászat népszerűsítése terén. A Csillagászat Baráti Köre mindig számíthatott megbízható, tevékeny közreműködésére. Magától értetődő volt, hogy amikor a Magyar Csillagászati Egyesület 1989-ben újjáalakult, az alapító tagok közakarattal választották meg elnöknek.

Ponori Thewrewk Aurél sohasem törekedett címek és rangok után. Szívesebben húzódott vissza otthonába, írásztala mellé, hogy gondos számítások ezreivel, tízezeivel járjon utána a régmúlt korok napfogyatkozásainak, bolygóállásainak. Csak akkor lépett a nyilvánosság elé, ha kérték, ha szükség volt rá. Ilyenkor azonban lebilincselő előadásai, cikkei százak, ezek számára nyújtottak új ismereteket. Népszerűségét jelentősen növelte megfontoltsága. Csendes, nyugodt szavai nem egyszer vetkék elejét a hevesebb vitáknak. Még akaratlanul sem sértett meg soha senkit.

Érdekes és jelképes véletlen, hogy Ponori Thewrewk Aurél ugyanabban az évben született, amikor a svábhegyi csillagvizsgálót alapították (1921). A csillagászat kisdiák korától érdekelte, az egyetemen 1939–44 között csillagászatot is tanult, 1943–48 között a csillagászati intézet díjtalan gyakornoka volt (leszámítva a francia hadifogságnak az oroszországinál semmivel sem jobb éveit). Ekkoriban kezdett foglalkozni a történeti csillagászzal. Mivel pedig az ókori adatok értékeléséhez ismerni kell az egyiptomi, a mezopotámiai, a kínai kultúrát, belekóstolt az ókortudományba is.

Az önkényuralom korszaka őt is elzárta a kutatásoktól. Volt ipari iskolai tanár, kutatómérnök a Geofizikai Mérőműszerek Gyárában, lektor a Táncsics könyvkiadónál. Közben pedig odahaza végezte számításait, készítette tanulmányait egy majdani megjelenés reményében. Szerencsére, szerencsénkre, ez a korszak elkövetkezett. A *Modern csillagászati világgép* (1969–75) kötetéből, *A betlehemi csillag* (1981), a *Naptárunk története* (1982) és a *Csillagok a Bibliában* (1993) c. könyveiből nagyon sokan ismerhették meg széles körű, alapos tudását.

Pedig Ponori Thewrewk Aurél nem csak a régmúlt korok csillagászatának ismerője. Már ismeretségünk elején megcsodálhattam kitűnő észlelőképességét. Sokak bámulatát kivívta mindig friss, szinte naprakész ismereteivel a legújabb eredményekről. Emellett egyike a legtevékenyebb napórátervezőknek. Szerte az országban jónéhány árnyékóra tanúsítja alkotókészségét.

Ponori Thewrewk Aurél május 2-án töltötte be 75. évét. Ebből az alkalomból a Magyar Csillagászati Egyesület nem csak elnökének kijáró tisztelettel, hanem a kutatót megillető megbecsüléssel és az emberi magatartást méltányoló szeretettel köszönti az asztrokronológia fáradhatatlan művelőjét és az amatőrmozgalom hűségese szervezőjét.

B.L.